

Bijlage bij brief 'BEX zoogkoeien'

Beoordeling Rekenprogramma ' BEX Zoogkoeien'

Beoordeling door Frans Aarts
Plant Research International, Wageningen-UR
6-12-2010

Het oordeel van BEX Zoogkoeien is gebaseerd op de Excel-file BEX zoogkoeien 2009 definitief CDM.xls.

Van 6 bedrijven wordt per bedrijf een rekenblad gepresenteerd waarop de voederconsumptie, de afvoer van vee, het gasvormige verlies van N en het gebruik van mest. In het laatste rekenblad zijn een aantal gegevens van de bedrijven bij elkaar gezet.

Een belangrijk handicap is dat niet duidelijk wordt hoe de gepresenteerde waarden tot stand zijn gekomen. Het is dan ook niet te zeggen of rekenprocedures inhoudelijk deugen. Bovendien is het vrijwel onmogelijke foutieve waarden (gemeten of forfaitair) op te sporen. Men mist daarvoor voldoende houvast. Effectieve controle en handhaving zijn dan problematisch.

Onduidelijk is hoe de consumptie van vers gras is vastgesteld. Is dit een sluitpost op de energiebehoefte? Zo ja, is de energiebehoefte gelijk aan die waarop de excretie-forfaits zijn gebaseerd? Ik heb sterk het vermoeden dat de grasopbrengst een inschatting is van de veehouder, gezien de getallen (5, 6 en 7.5 ton ds/ha). Mogelijk is het verbruik van de andere voersoorten op dezelfde manier bepaald als in BEX Melkvee, maar zekerheid daarover krijg ik niet.

Hoe de afvoer vlees (O59) is berekend en het verlies aan N (U59) is voor mij niet te doorgronden.

Het gebruik van dierlijke mest lijkt te zijn berekend als verschil tussen excretie (na N-correctie) en afvoer van mest. Mij ontgaat de meerwaarde hiervan. Het gaat toch enkel om het correct berekenen van de excretie? Dit zijn slechts voorbeelden van vragen die bij me opkwamen.

Ik neem aan dat BEX Zoogkoe bedoeld is als een verbijzondering van BEX Melkvee, net als BEX Jongveeopfok. Een noodzakelijke stap bij een verbijzondering is een analyse van de verschillen tussen een melkveebedrijf en een zoogkoeienbedrijf. Relevante verschillen zouden helder moeten worden benoemd en logisch vertaald naar aangepaste of extra rekenregels. Een try out van de aangepaste rekenprocedure, met behulp van de gegevens van een beperkt aantal praktijkbedrijven, zou duidelijk maken hoe groot de verschillen zijn tussen bedrijven en wat de afwijkingen zijn van forfaitaire excreties.

Mogelijk zijn deze stappen (analyse verschillen melkvee en zoogkoe >> vangen in rekenregels >> toetsen met bedrijfsgegevens) al doorlopen en op schrift gesteld. In dat geval wil ik informatie daarover na toezending in mijn oordeel betrekken. Als die informatie er niet is, of voor mij niet toegankelijk is, kan mijn advies niet anders zijn dan het verzoek voorlopig niet te honoreren en de indieners te adviseren deze stappen alsnog te zetten. De aanpak van de indieners van BEX Jongvee kan als goed voorbeeld dienen.

Beoordeling Rekenprogramma ' BEX Zoogkoeien '

Beoordeling door Seerp Tamminga

Het Excel-rekenprogramma is bestudeerd en beoordeeld. Dat leidde tot de volgende opmerkingen:

- Wat is het doel? Achtergrond en doel van het programma dienen duidelijk omschreven te worden
- Het format van de sheet per bedrijf is onoverzichtelijk en onlogisch. Bv. krachtvoer dient op andere wijze (in andere kolommen) te worden weergegeven dan ruwvoer
- Benamingen van ruwvoerders zijn rommelig. Voorbeelden pakken 100, balen 270, balen 181 stuks gras. Dat kan en moet veel duidelijker en verifieerbaar.
- Waar komen de getallen voor "kgds/m³" vandaan ? Lijken met name voor maiskuilen aan de hoge kant (in vergelijking met getallen gegeven in het handboek Melkveehouderij van 2006)
- Getallen over mestafvoer zijn op geen enkele wijze te checken. Waar komen die getallen vandaan ?
- Wat wordt bedoeld met "check" en hoe is die berekend ?
- In sommige berekeningen in sheet "BEX-Check def" zitten storende fouten.
  - De opnames volgens norm worden gegeven in kg ds per dag in plaats van ton ds per jaar.
  - Bij de berekeningen van de werkelijke opnames zijn de bijdrages van krachtvoer vaak foutief. (Heeft te maken met een onlogische layout van de sheets per bedrijf.)
  - Netto producties volgens Check kloppen vaak niet met de getallen op de sheets voor de individuele bedrijven
- Wat is de eindconclusie ? Het is wenselijk dat een duidelijke conclusie wordt geformuleerd.